

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie I./2016
Senát II

Nález:

spisová značka	II. ÚS 184/2015
populárny názov	Sloboda prejavu - test proporcionality
sudca spravodajca	doc. JUDr. Ladislav Orosz CSc.
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	11.11.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 1 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 26 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 26 ods. 2
analytická právna veta	Obmedzenie akéhokoľvek základného práva alebo slobody, a teda aj slobody prejavu možno považovať za ústavne akceptovateľné len vtedy, ak ide o obmedzenie, ktoré bolo ustanovené zákonom, resp. na základe zákona, zodpovedá niektorému ustanovenému legitímnemu cieľu a je nevyhnutné v demokratickej spoločnosti na dosiahnutie sledovaného cieľa, t. j. ospravedlňuje ho existencia naliehavej spoločenskej potreby a primerane (spravodlivo) vyvážený vzťah medzi použitými prostriedkami a sledovaným cieľom, t. j. musí ísť o obmedzenie, ktoré je v súlade so zásadou proporcionality.
skutkový stav a základné fakty	Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že JUDr. M. T. (ďalej len „žalobca“) podal proti sťažovateľke 29. júla 2010 žalobu o ochranu osobnosti, ktorou sa domáhal „1. uverejnenia ospravedlnenia na titulnej strane denníka SME v troch nasledujúcich vydaniach v znení uvedenom v petite žaloby, 2. náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 150.000 EUR, 3. náhrady trov konania. Ospravedlnenie a nemajetkovú ujmu požaduje žalobca za údajné neoprávnené informovanie o jeho osobe v článkoch, ktoré malo zasiahnuť do jeho cti, ľudskej dôstojnosti, dobrého mena, povesti a súkromia.“. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) vydal čiastočný rozsudok, ktorým zaviazal sťažovateľku v lehote 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia uverejniť v strede hornej polovice titulnej strany denníka SME v troch po sebe nasledujúcich vydaniach ospravedlnenie veľkými písmenami abecedy v znení petitu navrhnutého žalobcom. Na základe odvolania sťažovateľky označené rozhodnutie okresného súdu potvrdil krajský súd napadnutým rozsudkom. O dovolaní sťažovateľky proti napadnutému rozsudku krajského súdu rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že ho odmietol. Najvyšší súd prezentoval bohatú judikatúru slovenských súdov k tejto otázke, pričom za prevažujúci považoval názor, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f) OSP a teda ani jeho prípustnosť, ale ide len o tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b) OSP, ktorou možno len odôvodniť podanie dovolania“. S poukazom na judikatúru ústavného súdu (III. ÚS 198/2011) sťažovateľka vyvodzuje záver, že „dôvod

	<p>nepreskúmateľnosti zakladá aj prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f) OSP“.</p> <p>Sťažovateľka tiež tvrdí, že najvyšší súd napadnutým uznesením porušil jej základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy aj tým, že sa nestotožnil s jej názorom, podľa ktorého jej postupom krajského súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom, ku ktorému malo dôjsť tým, že jej krajský súd nedoručil vyjadrenie žalobcu k jej odvolaniu proti čiastočnému rozsudku. Sťažovateľka v tejto súvislosti poukazuje na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 46/2012 z 26. februára 2013, v ktorom pripustil nespravodlivosť odvolacieho konania, v rámci ktorého sa odvolací súd vyjadrením žalovaného k odvolaniu zaoberal, pričom ho uviedol do obsahu odôvodnenia svojho rozhodnutia bez toho, aby vyjadrenie žalovaného k odvolaniu bolo doručené žalobcovi, a uzatvára, že je v rozpore s princípom právnej istoty, ak „Najvyšší súd k rovnakej otázke zaujal v priebehu 1 roka v dvoch rozhodnutiach dva protichodné závery...“.</p> <p>K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu sťažovateľka okrem iného uvádza:</p> <p>„... konanie, ktoré predchádzalo vydaniu druhostupňového rozsudku sa nemôže javiť ako spravodlivé, keď žalobca pôsobil na prvostupňovom súde, ktorý vydal prvostupňový rozsudok. Jeho manželka JUDr. M. T. PhD. je sudkyňa na odvolacom súde a dokonca mala byť členkou senátu, ktorý rozhodoval o odvolaní sťažovateľa. Aj keď z rozhodovania v tejto veci bola nakoniec vylúčená, postupne 6 sudcov Krajského súdu v Banskej Bystrici uviedlo, že sa cítia vo veci zaujatí. Sťažovateľ sa domnieva, že v prejednávanej veci nebol do úvahy braný objektívny aspekt nestrannosti a nebolo prihliadnuté na postavenie a predchádzajúcu činnosť sudcov (ale aj žalobcu), ktorí rozhodovali na druhostupňovom súde ako i prvostupňovom súde.“</p> <p>V nadväznosti na požiadavku riadneho odôvodnenia rozhodnutí súdov sťažovateľka namieta nedostatočné vysporiadanie sa krajského súdu s jej argumentáciou. Krajský súd v napadnutom rozsudku podľa sťažovateľky „vôbec nevysvetlil, v čom spočíva závažnosť zásahov spôsobených článkami, ktorá má zakladať právo žalobcu na uverejnenie troch opakujúcich sa ospravedlnení“.</p> <p>Podľa sťažovateľky sa krajský súd značne neštandardným spôsobom vysporiadal s testom proporcionality (tzv. Alexyho formula), pričom týmto spôsobom poprel závery ústavného súdu opakovane prezentované v jeho nedávanej judikatúre práve k aplikácii testu proporcionality.</p> <p>Sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu, ako aj porušenie svojho základného práva na slobodu prejavu podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy v spojení so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu ako odvolacieho súdu.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu</p> <p>Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu všeobecný súd nemôže porušiť základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní (m. m. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00). Takýmto predpisom je vo veci sťažovateľky Občiansky súdny poriadok. Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacích konaní. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú § 236 a nasl. OSP. V rámci všeobecnej úpravy prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu sa v § 237 OSP výslovne uvádza, že dovolanie je prípustné, len pokiaľ ide o prípady uvedené v písmene a) až písmene g) tohto zákonného ustanovenia. Dovolanie je prípustné aj proti uzneseniu odvolacieho súdu v prípade uvedenom v § 238 ods. 2 OSP.</p> <p>Vychádzajúc zo svojej doterajšej judikatúry, ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t.</p>

j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, sústavu ktorých završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Zo subsidiárnej štruktúry systému ochrany ústavnosti ďalej vyplýva, že práve všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie práv a slobôd vyplývajúcich z ústavy alebo Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (I. ÚS 4/00), preto právomoc ústavného súdu pri ochrane práva každého účastníka konania nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 13/01), alebo všeobecné súdy neposkytnú ochranu označeným základným právam sťažovateľa v súlade s ústavnoprocesnými princípmi, ktoré upravujú výkon ich právomoci.

Ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, ktorým dovolací súd odmietol dovolanie sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 15 Co 144/2012 z 27. marca 2013 ako neprípustné podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) OSP.

Sťažovateľka formuluje tri zásadné námietky smerujúce proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu, ktorým podľa jej názoru došlo k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Prvou námietkou vyjadruje výhrady proti právnomu názoru najvyššieho súdu, podľa ktorého „dôvod nepreskúmateľnosti nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f) OSP“. Druhá námietka sťažovateľky smeruje k podľa nej nesprávnemu právnomu posúdeniu (ne)odňatia možnosti konať pred súdom z dôvodu „nedoručenia vyjadrenie žalobcu k odvolaniu sťažovateľky proti čiastočnému rozsudku okresného súdu z 29. februára 2012“ zo strany najvyššieho súdu. Tretia námietka sťažovateľky sa týka prípustnosti dovolania pre procesnú vadu konania podľa § 237 písm. g) OSP, keďže krajský súd pri rozhodovaní o odvolaní neprihliadal na objektívne dôvody vylúčenia sudcov z konania a rozhodovania vo veci.

Z napadnutého uznesenia vyplýva, že najvyšší súd sa priklonil s poukazom na rozhodnutie občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu publikovaného v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod č. R 111/1998 (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 5/1997 z 28. augusta 1997) k právnomu záveru, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladá len tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) OSP, nie však procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f) OSP, tak ako to tvrdila sťažovateľka. Ústavný súd v súvislosti s prvou námietkou sťažovateľky zdôrazňuje, že citovaný právny názor najvyššieho súdu je podporený aj judikatúrou samotného ústavného súdu, na ktorú v konečnom dôsledku najvyšší súd veľmi detailne v napadnutom uznesení aj odkazuje (napr. IV. ÚS 499/2011, I. ÚS 275/2012, II. ÚS 148/09) a ktorú ústavný súd nemá dôvod spochybňovať, keďže predstavuje väčšinový názor jeho senátov (k tomu pozri III. ÚS 551/2012).

Ústavný súd považuje argumentáciu najvyššieho súdu obsiahnutú v napadnutom uznesení k druhej námietke sťažovateľky za ústavne akceptovateľnú. Je konformná aj s právnymi názormi vyslovenými v doterajšej judikatúre ústavného súdu. Ústavný súd totiž vo svojej doterajšej judikatúre viackrát vyslovil, že nevyžiadanie stanoviska k vyjadreniu k opravnému prostriedku druhého účastníka nemá právnu relevanciu v prípade, ak súd rozhodujúci o opravnom prostriedku nezaloží svoje rozhodnutie na vyjadrení druhého účastníka k opravnému prostriedku, t. j. vtedy, keď jeho vyjadrenie k opravnému prostriedku nemalo zásadný vplyv na rozhodnutie o opravnom prostriedku (k tomu pozri m. m. I. ÚS 2/05, I. ÚS 100/04, I. ÚS 335/06, IV. ÚS 281/2012). Ani v súvislosti s druhou námietkou sťažovateľky teda ústavný súd nemá dôvod spochybňovať závery najvyššieho súdu o tom, že postupom krajského súdu, ktorý nedoručil vyjadrenie žalobcu k odvolaniu sťažovateľky proti čiastočnému rozsudku okresného súdu z 29. februára 2012 sťažovateľke, nedošlo k odňatiu možnosti konať pred súdom podľa § 237 písm. f) OSP. Z napadnutého uznesenia vyplýva, že najvyšší súd preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu vrátane argumentácie žalobcu k odvolaniu sťažovateľky a dospel k záveru, že táto nemala pre rozhodnutie v merite veci zásadný význam, čím aj absencia vyjadrenia sťažovateľky k tejto argumentácii žalobcu stratila na právnej

relevancii.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľky, že najvyšší súd porušil princíp právnej istoty, keďže v jej veci rozhodol inak, ako v iných obdobných prípadoch, ústavný súd konštatuje, že nie je jeho úlohou zjednocovať rozhodovaciu prax všeobecných súdov, pretože zjednocovanie rozhodovacej praxe je vecou odvolacích súdov, resp. najvyššieho súdu (obdobne napr. I. ÚS 199/07, I. ÚS 235/07).

V ďalšom ústavný súd dáva do pozornosti tú časť odôvodnenia rozhodnutia najvyššieho súdu, v ktorom sa najvyšší súd podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal s námietkou sťažovateľky týkajúcou sa prípustnosti dovolania pre procesnú vadu konania podľa § 237 písm. g) OSP tým, že krajský súd pri rozhodovaní o odvolaní neprihliadal na objektívne dôvody vylúčenia sudcov z konania a rozhodovania vo veci.

Ústavný súd konštatuje, že dovolací súd sa zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal so všetkými námietkami sťažovateľky, ktorými odôvodňovala prípustnosť dovolania, s ktorými sa však najvyšší súd nestotožnil, a preto jej dovolanie odmietol ako neprípustné. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať za neodôvodnené a ani za arbitrárne, t. j. také, ktoré by bolo založené na právnych záveroch, ktoré nemajú oporu v zákone, resp. popierajú podstatu, zmysel a účel v napadnutom konaní aplikovaných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (upravujúcich prípustnosť dovolania v občianskoprávných veciach).

Ústavný súd poukazuje na to, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľkou, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené. Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu Občiansky súdny poriadok výslovne umožňuje, preto použitý spôsob v konkrétnom prípade nemohol znamenať odoprenie prístupu sťažovateľky k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosti v časti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu, nevyhovet.

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy v spojení so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že v prípade procesného rozhodnutia (teda odmietavého rozhodnutia, pozn.) najvyššieho súdu o dovolaní prichádza do úvahy aj ústavný prieskum rozhodnutia odvolacieho súdu (napadnutý rozsudok krajského súdu, pozn.), a to v lehote na podanie sťažnosti proti rozhodnutiu o dovolaní (m. m. II. ÚS 324/2010, III. ÚS 192/2010).

Sťažovateľka namieta, že napadnutý rozsudok krajského súdu nie je ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnený, keďže odvolací súd sa podľa jej tvrdenia nedostatočne vysporiadal s jej odvolacími námietkami, ktoré smerovali proti týmto právnym záverom:

1. nepravdivosť výroku „T. lovil zadarmo“
2. nepravdivosť výroku „T. zakázal o sebe písať“
3. nesprávne označenie poľovníckeho združenia
4. načasovanie článkov
5. ohrozenie bezpečnosti žalobcu informovaním o poľovačkách
6. dôvodnosť utajenia údajov o žalobcovi
7. nedostatočné opísanie skutočností v článkoch» (ďalej spolu aj „námietky nedostatočného odôvodnenia“).

Touto časťou sťažnosti sťažovateľka primárne namieta porušenie slobody prejavu, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou demokratického usporiadania štátu, pričom tak podľa judikatúry ústavného súdu, ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) sa uplatňuje nielen vo vzťahu k „informáciám“ a „myšlienkam“, ktoré sa prijímajú priaznivo, resp. sa pokladajú za neurážlivé a neutrálne, ale aj k tým, ktoré urážajú, šokujú alebo znepokojujú štát alebo časť

obyvateľstva. V niektorých situáciách však musí sloboda prejavu ustúpiť. Limitujúce klauzuly v čl. 26 ods. 4 ústavy a čl. 10 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd explicitne uvádzajú dôvody obmedzenia slobody prejavu, pričom ide o obmedzenia, ktoré musia zodpovedať vždy demokratickému charakteru spoločnosti („opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné“). Dôvodom takéhoto obmedzenia môže byť aj „ochrana práv a slobôd iných“, teda okrem iného aj záruky vyplývajúce zo základného práva na ochranu osobnosti v rozsahu garantovanom v čl. 19 ústavy a konkretizovanom najmä v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktoré chránia súkromné osoby pred neoprávnenými zásahmi zo strany iných súkromných osôb alebo štátu.

Rozhodnutiami všeobecných súdov došlo k zásahu do ústavou garantovanej slobody prejavu sťažovateľky, t. j. došlo k jej obmedzeniu. Úlohou ústavného súdu bolo posúdiť, či v danom prípade išlo z ústavného hľadiska o akceptovateľné obmedzenie slobody prejavu.

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že obmedzenie akéhokoľvek základného práva alebo slobody, a teda aj slobody prejavu možno považovať za ústavne akceptovateľné len vtedy, ak ide o obmedzenie, ktoré bolo ustanovené zákonom, resp. na základe zákona, zodpovedá niektorému ustanovenému legitímnemu cieľu a je nevyhnutné v demokratickej spoločnosti na dosiahnutie sledovaného cieľa, t. j. ospravedlňuje ho existencia naliehajúcej spoločenskej potreby a primerane (spravodlivo) vyvážený vzťah medzi použitými prostriedkami a sledovaným cieľom, t. j. musí ísť o obmedzenie, ktoré je v súlade so zásadou proporcionality.

V danom prípade išlo nepochybné o obmedzenie slobody prejavu sťažovateľky na zákonomnom podklade, ktorý tvorili ustanovenia § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, pričom zároveň išlo o obmedzenie, ktoré sledovalo ochranu práva na súkromie, resp. práva na ochranu osobnosti žalobcu, čo nepochybné možno považovať za legitímny cieľ. Za týchto okolností bolo z hľadiska ústavnej akceptovateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu kľúčové posúdiť, či bol zásah do slobody prejavu sťažovateľky primeraný, t. j. či zodpovedal zásade proporcionality.

Ústavný súd preto pristúpil k preskúmaniu proporcionality medzi zásahom do slobody prejavu sťažovateľky a ústavnými garanciami práva na súkromie žalobcu. Na ten účel, obdobne ako v iných porovnateľných prípadoch, ústavný súd vykonal test proporcionality založený na hľadaní odpovedí na otázky KTO, O KOM, ČO, KDE, KEDY a AKO v danom prípade „hovoril“ (uverejnil informáciu).

1. KTO zásah do práva na ochranu osobnosti (práva na súkromie) vykonal
Sťažovateľka je vydavateľom denníka SME, v ktorom boli inkriminované články uverejnené. Sťažovateľka je v danom prípade teda „nositeľom“ slobody prejavu, a preto sa na ňu vzťahuje zvýšená ochrana (privilegované postavenie) poskytovaná novinárom, resp. masmédiám, ktorú boli pri rozhodovaní predmetnej veci krajský súd a pred ním aj okresný súd povinné primeraným spôsobom zohľadniť. Z odôvodnenia čiastočného rozsudku okresného súdu, ktoré krajský súd napadnutým rozsudkom „odobril“, vyplýva, že vo veci konajúce súdy privilegované postavenie (zvýšenú ochranu) sťažovateľky, ktoré má v súvislosti so slobodou prejavu a rozširovaním informácií, síce formálne akceptovali, ale s poukazom, na to, že kritika sa netýkala práce (profesionálnej činnosti) žalobcu ako sudcu, ale jeho súkromného života a voľnočasových aktivít, túto skutočnosť výrazným spôsobom spochybnili, čo sa prejavilo v konečnom dôsledku aj v ich meritórnych záveroch.

2. O KOM boli inkriminované články a do koho osobnostnej sféry zasahovali
Hranice akceptovateľnosti šírenia informácií týkajúcich sa osobnostnej sféry sú najširšie u politikov a najužšie u „bežných“ občanov. Žalobca bol v čase publikovania inkriminovaných článkov sudcom Špecializovaného trestného súdu, pričom v predchádzajúcom období bol predsedom Špeciálneho súdu (právneho predchodcu Špecializovaného trestného súdu) a v období bezprostredne predchádzajúcom času, keď boli inkriminované články publikované, aj verejne (v denníku SME) pripustil, že sa bude opätovne uchádzať o funkciu predsedu Špecializovaného trestného súdu, pričom v konečnom dôsledku bol do tejto funkcie aj opätovne ustanovený.

Ústavný súd pripomína, že vo svojej judikatúre už vyslovil právny názor,

v zmysle ktorého v línii od verejne neznámych jednotlivcov po politikov sa sudcovia z hľadiska intenzity ochrany osobnosti nachádzajú uprostred s miernou tendenciou smerujúcou k politikom. Ústavný súd tento záver v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci považuje za žiaduce nielen zdôrazniť, ale aj doplniť v tom smere, že z hľadiska intenzity ochrany súkromia je potrebné diferencovať medzi predsedom súdu a ostatnými sudcami príslušného súdu, ktorí požívajú nepochybne vyššiu mieru ochrany svojho súkromia ako predseda súdu, ktorý symbolizuje príslušný súd, na čele ktorého stojí a ktorý zastupuje a reprezentuje navonok, pričom už tým, že sa o túto funkciu uchádza, si musí byť vedomý, že bude vystavený zvýšenej pozornosti printových i elektronických médií. Navyše v posudzovanom prípade ide o bývalého predsedu Špeciálneho súdu a v čase publikovania inkriminovaných článkov uchádzača o funkciu predsedu Špecializovaného trestného súdu, do pôsobnosti ktorého patrili a patria (okrem iných) trestné činy zneužívania právomoci verejného činiteľa, trestné činy prijímania úplatku, ako aj ostatné trestné činy súvisiace s korupciou.

Ak žalobca v predchádzajúcom období vykonával funkciu predsedu Špeciálneho súdu a v čase, keď boli publikované inkriminované články, sa uchádzal o funkciu predsedu Špecializovaného trestného súdu, tak podľa názoru ústavného súdu požíval výrazne nižšiu mieru ochrany svojho súkromia, ako by na jeho mieste požívali iní sudcovia. Krajský súd (a pred ním aj okresný súd) síce špecifické postavenie žalobcu zohľadnili, ale podľa názoru ústavného súdu nesprávne, t. j. v prospech jeho zvýšenej ochrany argumentujúc, že «... treba prihliadať na špeciálne postavenie žalobcu ako sudcu Špeciálneho trestného súdu, pričom informácia o jeho aktivitách, o tom, že sa pohybuje voľne v teréne, ktorý je dostupný poťažne aj „neprajníkom“, pričom je zrejmé, v ktorých revíroch trávi voľný čas žalobca, sú dostatočným dôvodom preto, aby dané informácie nebolo možné brať na ľahkú váhu. Prípadná kritika ohľadom poľovania sa totiž dá zverejniť aj iným spôsobom...».

Zmyslom ochrany identity sudcov nemôže byť vytváranie nepriechodnej clony vo vzťahu k ich koníčkam a iným voľnočasovým aktivitám. Ústavný súd za relevantný považuje aj argument sťažovateľky, ktorá v rámci svojich námietok uviedla, že informovanie „o poľovačkách po roku od ich uskutočnenia... predstavujú pre zainteresované osoby minimálne bezpečnostné riziko (ak vôbec nejaké)“.

3. ČO bolo obsahom inkriminovaných článkov

V denníku SME bol 21. septembra 2009 na titulnej strane uverejnený článok „Šéfoval súdu lovil zadarmo“, ktorý odkazoval na stranu 3 tohto denníka, na ktorej bol uverejnený článok pod názvom „Šéfoval súdu, strieľal zadarmo“. Článok na prvej strane je doplnený o podtitulok „Expredsa Špeciálneho súdu a šéf kontrolórov za poľovačky neplatili“ a na tretej strane o podtitulok „Povolenku na odstrel vysokej zveri dostali bezplatne šéfovia Špeciálneho súdu a kontrolórov“.

Predmetom článkov boli informácie o mimopracovných aktivitách žalobcu, ako aj iných verejných činiteľov, konkrétne ich aktívna účasť na tzv. hosťovských poľovačkách. Vzhľadom na to, že ide o verejných činiteľov, ktorých nielen profesionálne aktivity, ale aj súkromný život sa za určitých okolností môžu stať predmetom zvýšeného verejného záujmu, ústavný súd nenachádza žiaden racionálny dôvod, ktorý by mohol spochybníť právny názor, podľa ktorého predmetom pozornosti médií môžu byť aj voľnočasové aktivity súvisiace s poľovníctvom. Nemožno prehliadať, že poľovníctvo a poľovačky majú aj významný sociálny rozmer spočívajúci v styku a kontaktoch ľudí rôznych profesií a tradične išlo a ide aj kontakty verejne známych, resp. verejne činných ľudí, ktoré za určitých okolností môžu vyústiť aj do vzťahov, ktoré by mohli spochybňovať morálnu integritu a nezávislosť verejne činnej osoby. Preto je celkom pochopiteľné a legitímne, ak je poľovanie, resp. poľovačky predmetom zvedavosti tlače.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní obsahu prejavu sťažovateľky treba zohľadňovať aj judikatúru ESLP, ktorý pripúšťa, že v prípadoch, v ktorých je terčom kritiky konkrétny predstaviteľ súdnej moci, sa kritika môže dotýkať tak profesijnej sféry, ako aj súkromného života, aj keď kritika zasahujúca do profesijnej sféry požíva z hľadiska slobody prejavu vyššiu mieru ochrany, ako v prípadoch, keď ide o kritiku zasahujúcu do súkromného

života sudcu.

Ústavný súd zastáva názor, že nemožno súhlasiť so závermi okresného súdu, ktoré krajský súd v napadnutom rozsudku nespochybnil. V konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci voľnočasová aktivita žalobcu (poľovanie ako jeho koníček), ktorý stál na čele súdu (a v súčasnosti opäť stojí), ktorý symbolizuje boj s korupciou, mohla byť predmetom legitímneho záujmu médií a táto skutočnosť sama osebe nemôže byť dôvodom uprednostnenia ochrany súkromia žalobcu pred ochranou slobody prejavu žalovanej (sťažovateľky).

4. KDE boli inkriminované články uverejnené

Vo všeobecnosti platí, že čím hromadnejšie sa informácia distribuuje, tým vyššia je ochrana osobnostných práv. Inkriminované články boli uverejnené v denníku SME, ktorý má celoslovenskú pôsobnosť nielen v elektronickej, ale aj v printovej verzii, ktorá má vysoký náklad. V danom prípade je však nutné vnímať kritérium miesta zaznenia sporných výrokov v spojení s kritériom ich autora. Ak je ich autorom novinár, tak jeho privilegované postavenie do určitej miery neutralizuje kritérium miesta ich zaznenia (m. m. IV. ÚS 139/2010).

5. KEDY boli inkriminované články uverejnené

Ústavný súd zdôrazňuje, že na ťarchu sťažovateľky nemala byť vyhodnotená skutočnosť, že inkriminované články boli publikované v čase, ktorý bezprostredne predchádzal výberu predsedu Špecializovaného trestného súdu, keďže ide o vec legitímneho verejného záujmu, pričom predmetom tohto zvýšeného verejného záujmu môžu byť oprávnené všetky osoby, ktoré o túto funkciu prejavili záujem (zvlášť ak to urobili verejne), teda aj žalobca.

6. AKO boli informácie v inkriminovaných článkoch formulované

Európsky súd pre ľudské práva pri posudzovaní limitov slobody prejavu starostlivo rozlišuje medzi faktami a hodnotiacimi úsudkami. Existenciu faktov možno preukázať, zatiaľ čo otázka pravdivosti hodnotiacich úsudkov nepripúšťa dôkazy. Ak v konkrétnom prípade sú z hľadiska ústavnej akceptovateľnosti posudzované hodnotiace úsudky, tak je ochrana výrokov takéhoto charakteru z hľadiska slobody prejavu s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu intenzívnejšia ako v prípade uverejnenia faktov (skutkových tvrdení), ktoré sa môžu ukázať neskôr ako nepravdivé.

Klasifikácia prejavu ako faktu alebo hodnotiaceho úsudku je vecou posúdenia príslušných orgánov, predovšetkým všeobecných súdov. Všeobecne aplikovateľné kritérium na klasifikáciu výrokov na fakty a hodnotiace úsudky neexistuje, avšak ESLP konštatoval, že svoju úlohu zohrávajú aj okolnosti, že pôvodca výroku neprezentuje určité skutočnosti ako istoty, ale vyjadruje len pochybnosti či podozrenie, a že jeho snahou je v dobrej viere informovať verejnosť o veci všeobecného záujmu. Ústavný súd vo veci sp. zn. PL. ÚS 12/09 uviedol, že skutkové tvrdenia sú také vyjadrenia, ktoré možno podrobiť testu pravdivosti. Hodnotiace úsudky sú potom všetky ostatné tvrdenia. Ak nie je možné skutkové tvrdenia oddeliť od hodnotiacich úsudkov, je potrebné na nich nazerať ako na hodnotiace úsudky, keďže tie poskytujú širšiu mieru ochrany slobody prejavu.

V posudzovanej veci informácie obsiahnuté v inkriminovaných článkoch krajský súd vyhodnotil ako „nesporné fakty, nie... hodnotiace úsudky“. Ústavný súd považuje tento záver krajského súdu za akceptovateľný len vo vzťahu k titulkom inkriminovaných článkov a čiastočne aj k niektorým ďalším informáciám, ktoré v nich boli obsiahnuté. Ak sa ale titulky skonfrontujú s celým obsahom inkriminovaných článkov, ktorých predmetom je najmä polemika o potenciálnom vplyve hosťovských poľovačiek na nezávislosť verejných činiteľov, tak citovaný právny záver zďaleka nie je jednoznačný a možno ho úspešne spochybňovať.

Ústavný súd pripomína, že už vo veci sp. zn. II. ÚS 340/09 k otázke vzťahu medzi titulkom a obsahom článku okrem iného uviedol, že sa v titulku objavujú expresívnejšie, provokujúce či zveličujúce vyjadrovacie prostriedky. Ústavný súd zároveň v označenej veci zdôraznil, že všeobecný súd rozhodujúci v konaní o ochrane osobnosti musí zohľadniť organickú väzbu medzi titulkom určitého článku a jeho vecným obsahom. Pri „izolovanom“ posudzovaní by totiž väčšinu titulkov uverejňovaných v tlači bolo potrebné kvalifikovať ako skutkové tvrdenia, hoci skutočným zámerom ich autorov je len prostredníctvom titulkov upútať pozornosť čitateľov na článok, ktorý poskytuje informácie vo forme

hodnotiacich úsudkov. Zároveň platí, že bez dostatočného zohľadnenia organickej väzby medzi titulkom určitého článku a jeho vecným obsahom spravidla nemožno dôjsť hodnoverne k záveru, či v ňom obsiahnuté tvrdenie je pravdivé alebo naopak, nepravdivé.

Skutočnosť, že inkriminované články boli označené titulkami „Šéf zrušeného Špeciálneho súdu lovil zadarmo“ a „T. zakázal o sebe písať“, nemôže byť bez ďalšieho vyhodnotená na ťarchu sťažovateľky a zakladať dôvody na obmedzenie jej slobody prejavu. Zároveň ale ústavný súd nespochybňuje, že uvedené titulky vyznievajúce ako fakty mohol okresný súd aj krajský súd podrobiť testu pravdivosti, ako aj ďalšie tvrdenia či výroky obsiahnuté v inkriminovaných článkoch.

Sťažovateľka vo svojich námietkach formulovaných v sťažnosti tvrdí, že krajský súd sa v napadnutom rozsudku nedostatočným spôsobom vysporiadal s otázkou pravdivosti výrokov „T. lovil zadarmo“ a „T. zakázal o sebe písať“, pričom tiež spochybňuje váhu, ktorú pripísal krajský súd nesprávne označeniu poľovníckeho združenia, v ktorom mal žalobca loviť.

Sám krajský súd pripustil pravdivosť tvrdenia (že žalobca lovil zadarmo), ale napriek tomu tento výrok vyhodnotil zjavne v neprospech sťažovateľky, poukazujúc na formu, akou sťažovateľka informácie o bezplatnom love podala. Ústavný súd záver krajského súdu (a predtým tiež okresného súdu) o tom, že ide o nepravdivý výrok, považuje za neprimerane tvrdý.

V súvislosti s posudzovaním informácií obsiahnutých v inkriminovaných článkoch nemožno zabúdať, že novinár, ktorý ich publikoval v denníku SME, preukázateľne dal možnosť žalobcovi vyjadriť sa k skutočnostiam, ktoré sa mali objaviť v týchto článkoch. Ústavný súd nespochybňuje, že žalobca formálne v zmysle § 34 ods. 7 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príseďiacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“) mal a má právo „... na primerané utajenie údajov o jeho osobe a jeho rodine“, v okolnostiach posudzovanej veci sa však uplatnenie tohto oprávnenia zo strany žalobcu javí účelové v záujme vyhnúť sa nepríjemným informáciám o svojej osobe. Žalobcovi bola reálne poskytnutá možnosť podať vysvetlenie k otázkam, ktoré sa stali predmetom inkriminovaných článkov a pozitívne (vo svoj prospech) ovplyvniť ich obsah. Ústavný súd zastáva názor, že žalobca uplatnil oprávnenie vyplývajúce mu zo zákona o sudcoch nad rámec účelu sledovaného zákonom. Za týchto okolností podľa názoru ústavného súdu okresný súd aj krajský súd mali preskúmať, či žalobca mal akceptovateľné dôvody na uplatnenie oprávnenia vyplývajúceho mu z § 34 ods. 7 zákona o sudcoch, a až na tomto základe formulovať k tomu závery. Podľa názoru ústavného súdu však v každom prípade skutočnosť, že žalobca uplatnil svoje právo vyplývajúce mu zo zákona o sudcoch, nemôže byť vyhodnotená na ťarchu sťažovateľky.

Ústavný súd sa nemôže stotožniť so záverom krajského súdu, ktorý kvalifikoval výrok „T. zakázal o sebe písať“ zjavne ako nepravdivý. Naopak, ústavný súd súhlasí s obranou sťažovateľky a konštatuje, že použitie tohto výrazového prostriedku nemalo byť pripísané na jej ťarchu.

K námietke týkajúcej sa nesprávneho označenia poľovníckeho združenia ústavný súd uvádza, že výrazové prostriedky použité v inkriminovanom článku aj vzhľadom na skutočnosť, že žalobca nespochybnil tvrdenie o priateľstve s M. Kepeňom, možno považovať za akceptovateľné zjednodušenie, ktorým novinár disponuje pri ochrane slobody jeho prejavu, a nepresnosti, ktorej sa dopustil, nemožno venovať takú váhu, ako to vplýva z čiastočného rozsudku okresného súdu, ako aj napadnutého rozsudku krajského súdu.

Nad rámec polemiky, ktorú vedie sťažovateľka prostredníctvom námietok obsiahnutých v jej sťažnosti so závermi krajského súdu vyjadrenými s napadnutom rozsudku, ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že hodnovernosť záverov krajského súdu (ako aj okresného súdu) by bola nepomerne vyššia, ak by venoval vyššiu pozornosť overeniu pravdivosti a najmä následnému dôkladnému vyhodnoteniu aj takých výrokov obsiahnutých v inkriminovaných článkoch, ktorých výpovedná hodnota by mohla svedčiť v neprospech žalobcu, resp. by mohla reálne vyvolať určité pochybnosti o jeho nezávislosti.

Sumarizujúc svoje predbežné závery, ústavný súd konštatuje, že krajský súd v napadnutom rozsudku uprednostnil ochranu súkromia žalobcu pred slobodou

	<p>prejavu sťažovateľky, pričom však</p> <ul style="list-style-type: none"> - nezohľadnil, resp. nedostatočne zohľadnil privilegované postavenie sťažovateľky pri ochrane slobody jej prejavu ako vydavateľky denníka SME, v ktorom boli inkriminované články publikované, s poukazom na podľa názoru ústavného súdu neprijateľný argument, že inkriminované články sa dotýkali súkromnej sféry žalobcu, - krajský súd z hľadiska ochrany súkromia žalobcu ako sudcu Špecializovaného trestného súdu vôbec nezohľadnil skutočnosť, že žalobca disponuje nižšou mierou ochrany svojho súkromia ako ostatní sudcovia tohto súdu, keďže v nedávnej minulosti zastával funkciu predsedu Špeciálneho súdu a v čase publikovania inkriminovaných článkov aj verejne pripustil, že sa bude uchádzať o funkciu predsedu Špecializovaného trestného súdu, ktorý symbolizuje boj s korupciou, - neprímerane obhajoval ochranu práva súkromia žalobcu poukazom na to, že inkriminované články sa dotýkali jeho voľnočasových aktivít, hoci podľa judikatúry ESLP a tiež názoru ústavného súdu aj súkromná sféra sudcov môže byť predmetom kritiky médií a v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci sa inkriminované články navyše dotýkali sféry, ktorá sa oprávnené stala predmetom verejného záujmu (účasť verejných činiteľov na hosťovských poľovačkách), - rigorózný záver krajského súdu o tom, že v inkriminovaných článkoch boli publikované informácie v podobe faktov, ktoré boli nepravdivé, nie je presvedčivý, a to jednak z hľadiska nedostatočného zohľadnenia väzby medzi titulkom a obsahom inkriminovaných článkov (najmä vo vzťahu k výroku „T. lovil zadarmo“), ako aj z dôvodu neprímeraného formalizmu pri vyhodnocovaní inkriminovaných výrokov (najmä vo vzťahu k výroku „T. zakázal o sebe písať“). <p>Sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na slobodu prejavu napadnutým rozsudkom krajského súdu v spojení s porušením jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Bez toho, aby ústavný súd osobitne pripomínal svoju ustálenú judikatúru k čl. 46 ods. 1 ústavy, považuje za potrebné na tomto mieste zdôrazniť, že základné právo na súdnu ochranu zaručuje každému nielen právo na prístup k súdu, ale aj určitú kvalitu súdneho konania pred nezávislým a nestranným súdom, ktorá zahŕňa aj primeranú kvalitu súdneho rozhodnutia (m. m. IV. ÚS 233/04), t. j. účastník konania má okrem iného právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktorým mu súd poskytne jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. m. m. III. ÚS 25/06). Podľa názoru ústavného súdu napadnutý rozsudok krajského súdu uvedené kvalitatívne požiadavky v kontexte s už vyslovenými závermi nespĺňa.</p> <p><u>Zohľadňujúc uvedené skutočnosti, ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd v napadnutom rozsudku ústavne neakceptovateľným spôsobom uprednostnil ochranu práv na súkromie žalobcu pred ochranou slobody prejavu sťažovateľky, a preto rozhodol, že napadnutým rozsudkom krajského súdu došlo k porušeniu jej základného práva na slobodu prejavu podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy v spojení s porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.</u></p> <p><u>Ústavný súd rozhodol zároveň aj o zrušení rozsudku krajského súdu a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Ústavný súd priznal sťažovateľke finančné zadosťučinenie v sume 3 000 € a úhradu trov konania.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u></p>
<p>použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky: I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00, II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, II. ÚS 13/01, I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, I. ÚS 13/00, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00, IV. ÚS 499/2011, I. ÚS 275/2012, II. ÚS 148/09, III. ÚS 551/2012, I. ÚS 2/05, I. ÚS 100/04, I. ÚS 335/06, IV. ÚS 281/2012, I. ÚS 199/07, I. ÚS 235/07, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 192/2010, I. ÚS 4/02, I. ÚS 36/02, I. ÚS 193/03, II. ÚS 152/08, II. ÚS 326/09, I. ÚS 408/2010, IV. ÚS 492/2012, II. ÚS 152/08 bod 31, II. ÚS 261/06, IV. ÚS 139/2010, II. ÚS 152/08, II. ÚS 326/09, II. ÚS 340/09, IV. ÚS 362/09, IV. ÚS 302/2010, IV. ÚS 472/2012, PL. ÚS 12/09, II. ÚS 340/09, IV. ÚS 233/04, ÚS 25/06, IV. ÚS 210/04, I. ÚS 15/02, I. ÚS 139/02.</p> <p>Najvyšší súd Slovenskej republiky: 5 Cdo 55/2008, 2 Cdo 5/1997</p> <p>Ústavný súd Českej republiky: I. ÚS 453/03</p>

	Spolkový ústavný súd SRN: BVerfG 90, 241, 247, BVerfG 85, 1 15, BVerfG 90, 1, 15 ESLP: Handyside v. UK, sťažnosť č. 5493/72, rozsudok zo 7. 12. 1976, bod 49, Prager a Oberschlick v. Rakúsko z 26. 4. 1995, sťažnosť č. 1594/90, Bladet Tromso a Stensaas proti Nórsku z 20. 5. 1999, sťažnosť č. 21980/93, Perna v. Taliansko, sťažnosť č. 48898/99, rozsudok ESLP zo 6. 5. 2003, bod 39, Sabou a Pîrcălab proti Rumunsku, rozsudok ESLP z 28. 9. 2004, sťažnosť č. 46572/99, bod 39, Obukhova proti Rusku, rozsudok ESLP z 8. 1. 2009, sťažnosť č. 34736/03, Rizos a Daska proti Grécku, rozsudok ESLP z 27. 5. 2004, sťažnosť č. 65545/01, Feldek v. Slovenská republika, rozsudok z 12. 7. 2001, Jerusalem v. Rakúsko, rozsudok z 27. 2. 2001, Andreescu proti Rumunsku (rozsudok ESLP z 8. 6. 2010, body 94 — 96)
súvisiace právne predpisy	zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov
klúčové slová	práva a slobody – politické-sloboda prejavu a právo na informácie dovolenie-prípustnosť práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu ochrana osobnosti

spisová značka	II. ÚS 439/2015
populárny názov	Účastník v konaní o predbežnom opatrení
sudca spravodajca	Sergej Kohut
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	01.12.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 47 ods. 3 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1
analytická právna veta	Predbežným opatrením možno podľa § 76 ods. 2 OSP uložiť povinnosť niekomu inému než účastníkovi konania len vtedy, ak to možno od neho spravodlivo žiadať. Túto inú osobu však možno následne považovať za účastníka pre ten úsek konania, v ktorom sa rozhoduje o uložení povinnosti súčinnostného charakteru tejto osobe.
skutkový stav a základné fakty	Podstatou argumentácie obsiahnutej v ústavnej sťažnosti je, že sťažovateľka nebola najvyšším súdom považovaná za účastníčku konania v konaní o nariadenie predbežného opatrenia a z toho dôvodu sa nemohla domáhať ochrany svojich práv, konkrétne nároku na výplatu predbežným opatrením zablokovaných peňažných prostriedkov v banke, čím jej bolo odopreté právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie zaručené čl. 6 ods. 1 dohovoru. Sťažovateľkou podané dovolanie, ktorým sa po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku opätovne domáhala postavenia účastníka v konaní, bolo dovolacím senátom najvyššieho súdu procesne odmietnuté. Dovolací senát v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že sťažovateľku nemohol považovať za účastníčku konania, pretože zo žiadneho dokladu nevyplývalo, že by navrhovateľka označila sťažovateľku za účastníka konania alebo že by o vstupe sťažovateľky do konania rozhodol súd. V ďalšom sa preto najvyšší súd zameril na výklad troch definícií účastníkov konania (§ 90 a § 94 OSP), v ktorom zdôrazňuje, že právo na podanie opravného prostriedku proti rozhodnutiu súdu (odvolania alebo dovolania) má len účastník konania. Postavenie sťažovateľky bolo dovolacím senátom najvyššieho súdu posúdené „stricto sensu“ podľa druhej definície účastníkov konania (§ 90 OSP) v zmysle ustanovenia § 74 ods. 2 OSP. Možnosť aplikácie tretej definície účastníkov konania (§ 94 ods. 1 OSP v zmysle ktorého účastníkmi konania sú aj osoby, ktorých práva a povinnosti nie sú výslovne upravené výrokom rozhodnutia, avšak ich právne postavenie je ním nejakým spôsobom dotknuté) na sťažovateľkinu vec bola podľa názoru dovolacieho senátu najvyššieho súdu

	<p>vylúčená, pretože návrh na nariadenie predbežného opatrenia bol podaný navrhovateľkou v sporovom konaní. Textácia § 206 ods. 1 OSP (na základe ktorej by v kombinácii s treťou definíciou účastníkov konania bolo na zvážení, či považovať sťažovateľku za osobu oprávnenú na podanie opravného prostriedku - odvolania) je podľa názoru dovolacieho senátu najvyššieho súdu vo vzťahu k veci sťažovateľky irelevantná, keďže toto ustanovenie má upravovať len suspenzívny účinok odvolania vo vzťahu k účastníkovi, resp. za určitých podmienok vedľajšiemu účastníkovi konania. Predmetné ustanovenie podľa názoru najvyššieho súdu neupravuje okruh účastníkov konania (a ani nedefinuje pojem zúčastnenej alebo dotknutej osoby, ktorá by mala byť považovaná za osobu oprávnenú na podanie odvolania).</p> <p>Najvyšší súd teda v konaní o nariadenie predbežného opatrenia svojím rozhodnutím potvrdil uloženie povinnosti banke (odporníci) nevykonať výplatu peňažnej sumy v prospech sťažovateľky, pričom postavenie sťažovateľky nekvalifikoval ako postavenie účastníka konania ani ako postavenie zúčastnenej osoby v konaní.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Pri posúdení postavenia sťažovateľky v konaní ústavný súd naďalej zotrval na názore už vyjadrenom v jeho uznesení sp. zn. I. ÚS 713/2013, podľa ktorého predbežným opatrením možno podľa § 76 ods. 2 OSP uložiť povinnosť niekomu inému než účastníkovi konania len vtedy, ak to možno od neho spravodlivo žiadať. Túto inú osobu však možno následne považovať za účastníka pre ten úsek konania, v ktorom sa rozhoduje o uložení povinnosti súčinnostného charakteru tejto osobe.</p> <p>V prípade sťažovateľky sa vzhľadom na už uvedenú podstatu základného práva na súdnu ochranu javil ústavnému súdu za ústavne neudržateľný taký výklad ustanovení Občianskeho súdneho poriadku upravujúcich účastníctvo v konaní, ktorým by bola sťažovateľke odopretá možnosť akejkoľvek procesnej obrany (a skrz nej vyjadrenia sa k veci) voči rozhodnutiu všeobecného súdu čo aj len dočasne zasahujúceho do jej práv.</p> <p>V tejto súvislosti ústavný súd zdôraznil, že neodmysliteľným základom práva na súdnu ochranu je inštitút účastníctva v konaní. Je to práve vstup do postavenia účastníka konania a následne rešpektovanie všetkých ostatných práv odvíjajúcich sa od tohto postavenia, ktorý garantuje každému zákonom ustanoveným postupom možnosť domáhať sa svojich práv pred nezávislým a nestranným súdom.</p> <p>Na margo samotného postavenia účastníka konania ústavný súd dodal, že ono samo osebe ešte nezakladá nárok na úspech námietok v spore, avšak je jednak garanciou toho, že sporom dotknutá strana bude aj vypočutá, a tak isto aj garanciou toho, že dotknutá strana bude mať vedomosť o začatí a ukončení sporu, v ktorom sa rozhoduje o jej právach.</p> <p>Ústavný súd poznamenal, že nie je jeho úlohou perfekcionisticky „prerábať“ konanie pred všeobecnými súdmi, a to aj keby k nim urobeným čiastkovým procesným úkonom mal výhrady. Úlohou ústavného súdu je ochraňovať ústavnosť (nie „obyčajnú“ zákonnosť) konania pred všeobecnými súdmi. Preto je povinnosťou ústavného súdu rozlišovať medzi prípadmi, kedy procesný postup priečiaci sa zákonu zároveň vyústi do protiústavnosti a nespravodlivosti konania ako celku, a prípady, kedy určitý procesný postup – hoci by ho aj bolo možné osamotene hodnotiť, a to výlučne z formálneho pohľadu, ako postup <i>contra legem</i> – protiústavnosť konania nezaloží (I. ÚS 214/2014).</p> <p>Keďže najvyšší súd sa v sťažovateľkinej veci nepriklonil k ústavne konformnému výkladu jednoduchého práva a ústavný súd považoval postup najvyššieho súdu za natoľko závažný, že vyústil do protiústavnosti konania ako celku, bolo pre zabezpečenie ochrany práv sťažovateľky potrebné rozhodnúť tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu.</p> <p>Vzhľadom na vyslovenie porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy sa ústavný súd ďalej nezaoberal námietkou porušenia čl. 20 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy ani čl. 1 dodatkového protokolu. Ochrana práv garantovaných uvedenými článkami ústavy je zaručená práve prostredníctvom práva na súdnu a inú právnu ochranu (čl. 46 ústavy) v tom-ktorom konaní pred súdom alebo orgánom verejnej správy. Keďže sťažovateľke nebol umožnený „vstup do konania“, je nesporné, že súd jej v konaní ani len teoreticky nemohol zabezpečiť rovnosť v konaní, možnosť vyjadriť sa k dôkazom, kontradiktórne konanie, ochranu</p>

	<p>vlastníckeho práva atď.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že:</p> <p><u>Základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v časti, ktorou bolo dovolanie sťažovateľky odmietnuté, porušené bolo.</u></p> <p><u>Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v časti, ktorou bolo dovolanie sťažovateľky odmietnuté, zrušil a vec vrátil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Sťažovateľke priznal náhradu trov konania.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u></p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	Ústavný súd Slovenskej republiky: II. ÚS 27/07, IV. ÚS 77/02, II. ÚS 70/2014, I. ÚS 713/2013, (I. ÚS 214/2014
súvisiace právne predpisy	zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov
klúčové slová	<p>výklad (interpretácia)-ústavne konformný</p> <p>účastník konania</p> <p>práva a slobody – základné ľudské práva a slobody-právo vlastníť majetok</p> <p>predbežné opatrenie</p> <p>práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu</p>

Nález - priet'ahy:

spisová značka	II. ÚS 458/2015
populárny názov	Priet'ahy v konaní o neplatnosť právneho úkonu
sudca spravodajca	doc. JUDr. Ladislav Orosz CSc.
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	22.10.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Personálne problémy a vysoká zaťaženosť sudcov nemôžu byť na ťarchu účastníka konania a nemajú povahu okolnosti, ktorá by vylučovala zodpovednosť súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný na rozhodnutie vo veci samej.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka je účastníčkou konania o neplatnosť právnych úkonov vedeného Okresným súdom Bratislava II. Návrh na začatie konania bol okresnému súdu doručený 4. februára 1997. Sťažovateľka vstúpila do napadnutého konania na základe uznesenia z 28. mája 2003, ktorým okresný súd pripustil jej vstup do konania na strane odporcu ako odporkyne v 35. rade. Označené uznesenie bolo sťažovateľke doručené 13. januára 2005.
z odôvodnenia	<p>Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitnosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.</p> <p>Ústavný súd už nálehom sp. zn. IV. ÚS 352/2013 z 23. septembra 2013 rozhodol, že postupom okresného súdu v tomto konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým k porušeniu základného práva navrhovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných priet'ahov, na základe čoho jej priznal finančné zadosťučinenie a úhradu trov konania. Súčasne uložil okresnému súdu konať vo veci. Ústavný súd vyslovil porušenie tohto základného práva aj vo vzťahu k niektorým účastníkom označeného súdneho konania na strane odporcov, o</p>

	<p>sťažnostiach ktorých rozhodol nálezmi sp. zn. I. ÚS 473/2013 z 20. novembra 2013, sp. zn. III. ÚS 226/2014 z 10. júna 2014, sp. zn. III. ÚS 329/2014 z 30. júla 2014 a sp. zn. I. ÚS 780/2014 z 18. marca 2015. Ústavný súd nenašiel dôvod na to, aby sa pri rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľky odchýlil od právnych záverov vyslovených vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach týkajúcich sa namietaného konania.</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatoval, že rozhodovanie o určení neplatnosti právneho úkonu tvorí bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov. Prípadnú skutkovú zložitosť vyplývajúcu z osobitných okolností veci ústavný súd nemohol zohľadniť, pretože sa v doterajšom priebehu konania neprejavila. Väčší počet účastníkov na strane odporcov ústavný súd taktiež nemohol zohľadniť ako okolnosť, ktorá by výrazne komplikovala postup okresného súdu, pretože okresný súd od rozhodnutia o ich vstupe do konania o veci v podstate nekonal a nevyužil ani možnosť ustanoviť im spoločného zástupcu podľa § 29a OSP.</p> <p>2. Ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorú by bolo potrebné pripísať na ťarchu sťažovateľky, ktorá je účastníčkou konania, v súvislosti s prieťahmi v tomto konaní, avšak poukazuje na skutočnosť, že navrhovateľka 1. októbra 2014 vzala svoj návrh späť v celom rozsahu a sťažovateľka (ako odporkyňa v 35. rade) sa o tomto späťvzati dozvedela ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu, čo vyplýva priamo z odôvodnenia sťažnosti.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu v namietanom konaní, pričom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné prieťahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty. Ústavný súd preskúmal postup okresného súdu v období od vstupu sťažovateľky do konania. Okresný súd od 7. septembra 2006, keď doručoval účastníkom konania uznesenie krajského súdu z 31. mája 2006, až do podania sťažnosti ústavnému súdu (20. apríla 2015) nevykonal žiadne pojednávanie a bol prakticky nečinný okrem realizácie sporadických úkonov, ktoré sa týkali doručovania písomností a ustanovenia opatrovníka účastníkom konania, ktorých pobyt nie je známy. V napadnutom konaní došlo k späťvzatiu žaloby právnu zástupkyňou navrhovateľky, ktorá však v tomto konaní zastupuje i jedného z odporcov, preto okresný súd vyzval 25. júna 2015 navrhovateľku osobne, aby sa vyjadrila, či trvá na späťvzati. Posudzované obdobie v napadnutom konaní okresného súdu je ako celok poznamenané jeho nečinnosťou, sporadicky prerušenou vykonaním úkonov procesného charakteru. Zohľadňujúc jeho doterajšiu neprimeranú dĺžku (vyše dvanásť rokov) a poukazujúc na celkovú dĺžku napadnutého konania (takmer devätnásť rokov), ústavný súd dospel k záveru, že v jeho doterajšom priebehu došlo k zbytočným prieťahom, ktoré boli spôsobené predovšetkým neodôvodnenou nečinnosťou okresného súdu.</p> <p>Obranu okresného súdu spočívajúcu v uvádzaní dôvodov, ktoré mali ako objektívne príčiny spôsobiť tieto prieťahy, ústavný súd s odkazom na svoju ustálenú judikatúru neakceptoval. Personálne problémy a vysoká zaťaženosť sudcov nemôžu byť na ťarchu účastníka konania a nemajú povahu okolností, ktorá by vylučovala zodpovednosť súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný na rozhodnutie vo veci samej.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že: <u>Základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II porušené boli. Sťažovateľke priznal finančné zadosťučinenie v sume 3 000 € a úhradu trov konania.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov</p>	
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>klúčové slová</p>	<p>prieťahy v konaní-nadmerná zaťaženosť, nadmerné množstvo vecí prieťahy v konaní-nečinnosť</p>

spisová značka	II. ÚS 459/2015
populárny názov	Prieťahy v konaní o vyporiadanie podielového spoluvlastníctva
sudca spravodajca	doc. JUDr. Ladislav Orosz CSc.
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	11.11.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Keďže singulárna sukcesia (na rozdiel od univerzálnej sukcesie) nevyvoláva automaticky aj procesno-právne nástupníctvo (sukcesiu), musel konajúci okresný súd uplatňovanú zmenu svojím uznesením pripustiť. Právoplatnosťou tohto uznesenia vstúpila sťažovateľka do predmetného konania v tom štádiu, v akom sa nachádzalo pred zmenou účastníkov konania. Uvedená skutočnosť má zásadný význam pre vymedzenie obdobia, ktoré podlieha posúdeniu namietanej protiústavnosti konania okresného súdu, pretože v uvedenom prípade v dôsledku súdom povolenej zmeny účastníkov konania nedošlo k vzniku nového procesno-právneho vzťahu, ale k procesno-právnomu nástupníctvu v už existujúcom procesno-právnom vzťahu. Aj s prihliadnutím na tento záver ústavný súd nemal pochybnosť o tom, že sťažovateľka môže uplatňovať právo na konanie bez zbytočných prieťahov aj pre štádium konania, ktoré predchádzalo tejto zmene.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka je účastníčkou konania o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva nehnuteľností vedeného Okresným súdom Malacky v procesnom postavení odporkyne. Návrh na začatie konania bol okresnému súdu doručený 20. júla 2009.
z odôvodnenia	Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa. 1. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatoval, že konania o návrhoch na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva nehnuteľností tvoria bežnú súčasť sporovej agendy všeobecných súdov v občianskom súdnom konaní. Ústavný súd preto nepovažoval prerokúvanú vec za právne zložitú. 2. Ústavný súd zo zapožičaného súdneho spisu nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorú by bolo potrebné pripísať na ťarchu sťažovateľky, ktorá je účastníčkou konania, v súvislosti s prieťahmi v tomto konaní. 3. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu v namietanom konaní, pričom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné prieťahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty. Posudzované konanie okresného súdu bolo vedené proti právnomu predchodcovi sťažovateľky. Sťažovateľka vstúpila do konania v dôsledku procesno-právneho nástupníctva na základe singulárnej sukcesie. Keďže singulárna sukcesia (na rozdiel od univerzálnej sukcesie) nevyvoláva automaticky aj procesno-právne nástupníctvo (sukcesiu), musel konajúci okresný súd uplatňovanú zmenu svojím uznesením pripustiť. Právoplatnosťou tohto uznesenia vstúpila sťažovateľka do predmetného konania v tom štádiu, v akom sa nachádzalo pred zmenou účastníkov konania. Uvedená skutočnosť má podľa názoru ústavného súdu zásadný význam pre vymedzenie obdobia, ktoré podlieha posúdeniu namietanej protiústavnosti konania okresného súdu, pretože v uvedenom prípade v dôsledku súdom povolenej zmeny účastníkov konania nedošlo k vzniku nového procesno-právneho vzťahu, ale k procesno-právnomu nástupníctvu v už existujúcom procesno-právnom vzťahu. Aj s prihliadnutím na tento záver ústavný súd nemal pochybnosť o tom, že sťažovateľka môže uplatňovať právo na konanie bez

	<p>zbytočných priesťahov aj pre štádium konania, ktoré predchádzalo tejto zmene. V doterajšom priebehu napadnutého konania sa vyskytli obdobia neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu (od 20. júla 2009 do 26. marca 2010, od 8. decembra 2010 do 6. júna 2012). Napadnuté konanie je ako celok poznačené aj neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou súvisiacou okrem iného i s prípravou pojednávania, keď okresný súd predvolal svedka zviazaného povinnosťou mlčanlivosti bez toho, aby ho v súvislosti s týmto občianskym súdnym konaním príslušný orgán tejto povinnosti zbavil. Neefektívne postupoval okresný súd aj v súvislosti s rozhodnutím o prerušení konania. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na uznesenie krajského súdu, ktorý v odvolacom konaní zmenil rozhodnutie okresného súdu o návrhu na prerušenie konania tak, že návrh na prerušenie konania zamietol s odôvodnením: „Vzhľadom na dôvody podaného návrhu na obnovu konania, charakter daného sporu v prejednávanej veci, ako aj na skutočnosť, že toho času je už spoluvlastníčkou predmetnej nehnuteľnosti Ing. Z. Č., odvolací súd nezistil dôvod, pre ktorý by bolo potrebné v predmetnej veci konanie prerušiť...“ Zohľadňujúc doterajšiu neprimeranú dĺžku namietaného konania (vyše šesť rokov), predmet sporu, ktorým je majetkovo-právne vyrovnanie účastníkov konania, a jeho význam pre sťažovateľku, ústavný súd dospel k záveru, že v jeho doterajšom priebehu došlo k zbytočným priesťahom, ktoré boli spôsobené jednak neodôvodnenou nečinnosťou, ako aj neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou okresného súdu.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že: <u>Základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na pojednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Malacky porušené boli. Okresnému súdu Malacky prikázal, aby konal bez zbytočných priesťahov. Sťažovateľke priznal finančné zadosťučinenie v sume 2 500 € a úhradu trov konania.</u></p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	priesťahy v konaní-neefektívny postup priesťahy v konaní-nečinnosť

spisová značka	II. ÚS 460/2015
populárny názov	Priesťahy v konaní o zrušení rozhodcovského rozsudku
sudca spravodajca	doc. JUDr. Ladislav Orosz CSc.
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	02.12.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Zbytočné priesťahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka je účastníčkou konania o zrušení rozhodcovského rozsudku vedeného Okresným súdom Bratislava I v procesnom postavení navrhovateľky. Návrh na začatie konania bol okresnému súdu doručený 25. mája 2010.
z odôvodnenia	Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priesťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitnosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a

	<p>jeho význam pre sťažovateľa.</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatoval, že konania o návrhoch na zrušenie rozhodcovských rozsudkov tvoria bežnú súčasť sporovej agendy všeobecných súdov v občianskom súdnom konaní. Ústavný súd preto nepovažoval prerokúvanú vec za právne zložitú.</p> <p>2. Ústavný súd zo zapožičaného súdneho spisu nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorú by bolo potrebné pripísať na ťarchu sťažovateľky, ktorá je účastníčkou konania, v súvislosti s prieťahmi v tomto konaní.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu v namietanom konaní, pričom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné prieťahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty. V doterajšom priebehu napadnutého konania sa vyskytli obdobia neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu (od 10. januára 2011 do 26. októbra 2012, od 26. októbra 2012 do 25. septembra 2013, od 7. marca 2014 do 5. decembra 2014). Ďalšie pochybenie okresného súdu podľa názoru ústavného súdu spočíva v tom, že konanie ako celok je poznačené neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou súvisiacou najmä s prípravou pojednávania, keď okresný súd takmer až po piatich rokoch od doručenia návrhu na začatie konania prerokoval vec na pojednávaní [po predchádzajúcom opakovanom odročovaní predovšetkým z procesných dôvodov (napr. pre nevykázané doručenie predvolania účastníka na pojednávanie, pre ospravedlnenie odporcu z dôvodu práceneschopnosti)]. Zohľadňujúc doterajšiu dĺžku namietaného konania (vyše päť rokov), predmet sporu, ktorým je zrušenie rozhodcovského rozhodnutia, a jeho význam pre sťažovateľku, ústavný súd dospel k záveru, že v jeho doterajšom priebehu došlo k zbytočným prieťahom, ktoré boli spôsobené jednak neodôvodnenou nečinnosťou, ako aj neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou okresného súdu.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že:</p> <p><u>Základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I porušené boli. Okresnému súdu Bratislava I prikázal konať bez zbytočných prieťahov. Sťažovateľke priznal finančné zadost'učinenie v sume 2 500 € a úhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	prieťahy v konaní-neepektívny postup prieťahy v konaní-nečinnosť

spisová značka	II. ÚS 461/2015
populárny názov	Prieťahy v konaní o vyporiadanie BSM
sudca spravodajca	doc. JUDr. Ladislav Orosz CSc.
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	22.10.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Zbytočné prieťahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka je účastníčkou konania o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvode manželstva vedeného Okresným súdom Košice I v procesnom postavení odporkyne. Návrh na začatie konania bol okresnému súdu doručený 7. decembra 2007.

z odôvodnenia	<p>Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre s'ťažovateľa.</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatoval, že konania o návrhoch na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvode manželstva tvoria bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov. Ústavný súd preto nepovažoval prerokúvanú vec za právne zložitú.</p> <p>2. Správanie s'ťažovateľa ako účastníka konania je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom. V súvislosti s už uvedeným ústavný súd zohľadnil skutočnosť, na ktorú poukázal predseda okresného súdu vo vyjadrení k s'ťažnosti, a to, že s'ťažovateľka na písomnú výzvu okresného súdu na zaujatie stanoviska k návrhu na začatie konania z 13. februára 2012 reagovala až 5. novembra 2012. Ústavný súd však konštatoval, že táto ojedinelá „pasivita“ s'ťažovateľky nemohla výrazným spôsobom narušiť plynulosť konania okresného súdu ako celku, a tým prispieť k vzniku priet'ahov v konaní.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu v namietanom konaní, pričom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné priet'ahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty. Rozhodujúce pochybenie okresného súdu podľa názoru ústavného súdu spočíva v tom, že konanie ako celok je poznačené neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou súvisiacou najmä so zisťovaním pobytu s'ťažovateľky a ustanovením jej opatrovníčky na zastupovanie v napadnutom konaní. Nesústredenosť postupu okresného súdu spočíva podľa názoru ústavného súdu aj v tom, že okresný súd už od 19. novembra 2008 disponoval informáciou, že s'ťažovateľka (odporkyňa) sa zdržiava v Spojených štátoch amerických, napriek tomu vykonával opakované šetrenia jej pobytu v Slovenskej republike, následne jej ustanovil opatrovníčku na zastupovanie v konaní (dcéru) a až prípisom z 3. mája 2011 zisťoval prostredníctvom Veľvyslanectva Slovenskej republiky jej adresu v cudzine. Takýto postup nesmeruje efektívne k odstráneniu stavu právnej neistoty účastníka konania, a preto nie je zlučiteľný so základným právom s'ťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov. Zohľadňujúc doterajšiu neprimeranú dĺžku namietaného konania (takmer osem rokov), predmet sporu, ktorým je majetkovo-právne vyrovnanie bývalých manželov, a jeho význam pre s'ťažovateľku, ústavný súd dospel k záveru, že v jeho doterajšom priebehu došlo k zbytočným priet'ahom, ktoré boli spôsobené najmä neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou okresného súdu.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že: <u>Základné právo s'ťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I porušené boli. Okresnému súdu Košice I prikázal, aby konal bez zbytočných priet'ahov. S'ťažovateľke priznal finančné zadosťučinenie v sume 3 000 € a úhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	<p>priet'ahy v konaní-neeefektívny postup pobyt opatrovník-ustanovenie</p>

spisová značka	II. ÚS 462/2015
populárny názov	Prieťahy v konaní o zaplatenie peňažného plnenia
sudca spravodajca	doc. JUDr. Ladislav Orosz CSc.
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	11.11.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Zbytočné prieťahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka je v procesnom postavení navrhovateľky účastníčkou konania o zaplatenie peňažného plnenia s príslušenstvom z titulu úhrady nájomného za obdobie rokov 2006 — 2010 za nehnuteľnosti, ktorých je podielovou spoluvlastníčkou, vedeného Okresným súdom Košice I (ďalej len "okresný súd"). Návrh na začatie konania bol okresnému súdu doručený 1. apríla 2008.
z odôvodnenia	<p>Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatoval, že konania o zaplatenie peňažného plnenia s príslušenstvom z titulu úhrady nájomného tvoria bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov. Ústavný súd preto nepovažoval prerokúvanú vec za právne zložitú. Keďže v danej veci bolo potrebné vykonať znalecké dokazovanie a s prihliadnutím na jeho závery i doplnenie znaleckého dokazovania, ústavný súd pripúšťa určitú mieru faktickej zložitosti napadnutého konania. Faktická zložitosť veci nemôže ospravedlniť stav, v akom sa napadnuté konanie nachádzalo v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu, možno ju však zohľadniť pri rozhodovaní o výške primeraného finančného zadosťučinenia.</p> <p>2. Správanie sťažovateľa ako účastníka konania je druhým kritériom. Pri posudzovaní veci z hľadiska tohto kritéria ústavný súd zohľadnil skutočnosť, na ktorú poukázal predseda okresného súdu vo vyjadrení k sťažnosti, a to, že sťažovateľka aj protistrana opakovane žiadali (v roku 2010 a 2013) odročiť pojednávanie na neurčito s cieľom mimosúdneho vyriešenia sporu, čo prispelo k prieťahom v posudzovanom konaní. Z uvedeného vyplýva, že aj správanie sťažovateľky objektívne spôsobilo predĺženie napadnutého konania, a preto na túto skutočnosť ústavný súd prihliadal pri rozhodovaní o výške primeraného finančného zadosťučinenia.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu v napadnutom konaní, pričom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné prieťahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty. Zo súdneho spisu sp. zn. 25 C 161/2008 vyplýva, že v doterajšom priebehu napadnutého konania sa vyskytli obdobia neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu (od 23. januára 2009 do 11. februára 2010, od 22. novembra 2011 do 4. júla 2013 – s výnimkou obdobia, keď bola vec predložená odvolaciemu súdu od 13. septembra 2012 do 3. októbra 2012). Rozhodujúce pochybenie okresného súdu však podľa názoru ústavného súdu spočíva v tom, že konanie ako celok je poznačené neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou súvisiacou najmä s neustálym odročovaním pojednávania predovšetkým z procesných dôvodov (ospravedlnenie žalovanej, resp. jej právneho zástupcu z dôvodu práceneschopnosti, žiadosť účastníkov konania o odročenie pojednávania z dôvodu riešenia sporu mimosúdnou dohodou...), ale i s rozhodovaním o znalečnom, keď okresný súd až po ôsmich mesiacoch od doručenia posudku</p>

	<p>vyzýval znalca na doplnenie podkladov pre toto rozhodnutie. Takýto postup nesmeruje efektívne k odstráneniu stavu právnej neistoty účastníka konania, a preto nie je zlučiteľný so základným právom sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.</p> <p>Zohľadňujúc doterajšiu neprimeranú dĺžku napadnutého konania (vyše sedem rokov), predmet sporu, ktorým je peňažné plnenie súvisiace s nájmom nehnuteľností, a jeho význam pre sťažovateľku, ústavný súd dospel k záveru, že v jeho doterajšom priebehu došlo k zbytočným prieťahom, ktoré boli spôsobené tak neodôvodnenou nečinnosťou, ako aj neefektívnou činnosťou okresného súdu. Vzhľadom na skutočnosť, že napadnuté konanie nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu ešte právoplatne skončené, ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v konaní konal bez zbytočných prieťahov. Vzhľadom na charakter neefektívnej činnosti a obdobia neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu, berúc do úvahy doterajšiu neprimeranú dĺžku napadnutého konania, ako i skutočnosť, že ide o konanie fakticky zložitejšie, a s poukazom na správanie sťažovateľky ako účastníčky konania dospel ústavný súd k záveru, že v danom prípade bude priznanie finančného zadost'učinenia v sume 2 500 € primerané konkrétnym okolnostiam prípadu.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že:</p> <p><u>Základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I porušené boli. Okresnému súdu Košice I prikázal, aby konal bez zbytočných prieťahov. Sťažovateľke priznal finančné zadost'učinenie v sume 2 500 € a právo na úhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	<p>prieťahy v konaní-nečinnosť</p> <p>prieťahy v konaní-neeefektívny postup</p> <p>prieťahy v konaní-právna a faktická zložitosť veci</p>

spisová značka	II. ÚS 526/2015
populárny názov	Prieťahy v konaní o zaplatenie peňažného plnenia
sudca spravodajca	doc. JUDr. Ladislav Orosz CSc.
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	02.12.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Personálne problémy a vysoká zaťaženosť sudcov nemôžu byť na ťarchu účastníka konania a nemajú povahu okolnosti, ktorá by vylučovala zodpovednosť súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný na rozhodnutie vo veci samej.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka bola účastníčkou konania o zaplatenie peňažného plnenia z titulu zmluvy o nájme nebytových priestorov vedeného Okresným súdom Bratislava I. Návrh na začatie konania bol okresnému súdu doručený 29. októbra 2009.
z odôvodnenia	<p>Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd</p>

	<p>konštatoval, že konania o návrhoch na zaplatenie peňažného plnenia z titulu zmluvy o nájme nebytových priestorov tvoria bežnú súčasť sporovej agendy všeobecných súdov v občianskom súdnom konaní. Ústavný súd preto nepovažoval prerokúvanú vec za právne zložitú.</p> <p>2. Ústavný súd zo zapožičaného súdneho spisu nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorú by bolo potrebné pripísať na ťarchu sťažovateľky, ktorá je účastníčkou konania, v súvislosti s prieťahmi v tomto konaní.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu v napadnutom konaní, pričom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné prieťahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty. V priebehu napadnutého konania sa vyskytli obdobia dlhodobej neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu (od 2. februára 2010 do 16. decembra 2010, od 16. decembra 2010 do 7. apríla 2014, od 6. júna 2014 do 25. februára 2015). Navyše podľa názoru ústavného súdu bolo napadnuté konanie ako celok poznačené aj neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou okresného súdu súvisiacou s prípravou pojednávania, keď okresný súd až po viac ako štyroch rokoch od začatia konania (napriek uplynutiu prekluzívnej lehoty) vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za návrh a odporcovi doručoval poučenie o jeho procesných právach až po takmer piatich rokoch od začatia konania. Zohľadňujúc celkovú dĺžku napadnutého konania (päť a pol roka), ktorá je zjavne neprímeraná, predmet sporu, ktorým je zaplatenie peňažného plnenia z titulu zmluvy o nájme nebytových priestorov, a skutočnosť, že odporca bol niekoľko dní po právoplatnom rozhodnutí okresného súdu zrušený a následne vymazaný z obchodného registra, čím sa stal priznaný nárok voči nemu nevyhnutným, ústavný súd dospel k záveru, že v doterajšom priebehu napadnutého konania došlo k zbytočným prieťahom, ktoré boli spôsobené dlhodobou nečinnosťou, ako aj neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou okresného súdu.</p> <p>Obranu okresného súdu spočívajúcu v uvádzaní dôvodov, ktoré mali ako objektívne príčiny spôsobiť tieto prieťahy, ústavný súd s odkazom na svoju ustálenú judikatúru neakceptoval. Personálne problémy a vysoká zaťaženosť sudcov nemôžu byť na ťarchu účastníka konania a nemajú povahu okolností, ktorá by vylučovala zodpovednosť súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný na rozhodnutie vo veci samej.</p> <p>Na základe uvedených skutočností ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I porušené boli. Sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie v sume 2 500 € a úhradu trov konania.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u></p>
použitá odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	prieťahy v konaní-nečinnosť prieťahy v konaní-neepektívny postup

spisová značka	II. ÚS 542/2015
populárny názov	Prieťahy v konaní o vyporiadanie BSM
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	16.12.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2

analytická právna veta	Systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti nemožno pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na tzv. objektívne okolnosti.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namieta porušenie označených práv Okresným súdom Piešťany v konaní vo veci vyporiadania BSM medzi sťažovateľom ako navrhovateľom a odporkyňou. Návrh na vyporiadanie BSM sťažovateľ podal 6.5.2011.
z odôvodnenia	<p>Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníka konania a postup súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, ústavný súd konštatoval, že posudzovanú vec nemožno ani po skutkovej stránke, ale ani po právnej stránke považovať za vec zložitú. Napokon aj z vyjadrení účastníkov tohto konania vyplýva, že danú vec treba považovať za štandardnú, nijako sa nevymykajúcu bežnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov.</p> <p>2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmanom konaní, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetných konaniach k zbytočným prietahom. Faktom je, že dlhšie obdobie nebolo súdu zrejmé, či sťažovateľ vypovedal pôvodnému právnenému zástupcovi plnú moc, avšak táto otázka mohla byť vyriešená už na prvom nariadenom pojednávaní vo veci (pokiaľ by k tomu došlo), okrem toho platné právne predpisy nebránili tomu, aby sťažovateľ mal v napadnutom konaní hoci aj dvoch právnych zástupcov (§ 48a Občianskeho súdneho poriadku).</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci, pričom zbytočné prietahy v konaní posudzoval ako celok s prihliadnutím na celkovú dĺžku konania a všetky okolnosti daného prípadu. Predovšetkým poukázal na to, že napadnuté konanie sa začalo 11. mája 2011 a okresný súd nenariadil vo veci dosiaľ žiadne pojednávanie. V predmetnom prípade skúmanie zväčša iba administratívnych úkonov vykonaných okresným súdom je celkom jednoznačne nadbytočné, pretože o efektívnom postupe okresného súdu v napadnutom konaní <i>prima facie</i> nemožno hovoriť. Nečinnosť, resp. neefektívna činnosť okresného súdu nie je ničím ospravedliteľná, pretože okresný súd minimálne tri roky nevykonával úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ ako navrhovateľ počas napadnutého súdneho konania nachádzal, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy. K týmto zbytočným prietahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale najmä v dôsledku postupu súdu. Obranu predsedníčky súdu, podľa ktorej k prietahom v danej veci „došlo z dôvodu nedostatočnej personálnej obsadenosti súdu“, ani tejto veci nebolo možné akceptovať. Rovnako ani na argumentáciu, podľa ktorej sudca „nemôže byť uznaný disciplinárne zodpovedným za to, že je dlhodobo značne vyťaženy a v dôsledku toho jednoducho nie je schopný robiť všetky potrebné úkony bezodkladne“, v okolnostiach danej veci nebolo možné prihliadať. Skutočnosť, že okresný súd mal personálne problémy, ktoré nedokázal riešiť, nemôže byť pripočítaná na ťarchu účastníka konania a nemá povahu okolností, ktoré by vylučovali zodpovednosť súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný na rozhodnutie vo veci občana, ktorý sa naň obrátil.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že: <u>Okresný súd Piešťany porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Okresnému súdu Piešťany prikázal konať bez zbytočných prietahov. Sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie v sume 2 500 € a úhradu trov konania.</u></p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP	

a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	prieťahy v konaní-neeфекtívny postup

spisová značka	II. ÚS 652/2015
populárny názov	Prieťahy v konaní o zapltenie peňažného plnenia
sudca spravodajca	doc. JUDr. Ladislav Orosz CSc.
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	02.12.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2
analytická právna veta	Ústavný súd vo svojej stabilnej judikatúre zastáva názor, že pri prechode výkonu súdnictva z odovzdávajúceho súdu na nadobúdajúci súd podľa zákona č. 511/2007 Z. z. sa takýto prechod uskutočňuje so všetkými ústavnoprávnymi dôsledkami vrátane plnej zodpovednosti za zbytočné prieťahy v konaní aj za obdobie predchádzajúce tomuto prechodu.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ je účastníkom konania o zapltenie peňažného plnenia s príslušenstvom z titulu kúpnej zmluvy vedeného Okresným súdom Bratislava II v procesnom postavení navrhovateľa. Návrh na začatie konania bol Okresnému súdu Bratislava II doručený 19. januára 2005. V predmetnom konaní došlo podľa zákona č. 511/2007 Z. z. k prechodu výkonu súdnictva z odovzdávajúceho súdu (v danom prípade Okresného súdu Bratislava II) na nadobúdajúci súd (v danom prípade Okresný súd Pezinok).
z odôvodnenia	<p>Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitost' veci, ústavný súd konštatoval, že konania o zapltenie peňažného plnenia s príslušenstvom z titulu kúpnej zmluvy tvoria bežnú časť civilnoprávnej agendy všeobecných súdov. Ústavný súd preto nepovažoval prerokúvanú vec za právne zložitú. Zo skutkového hľadiska ústavný súd zastáva názor, že ide o vec, ktorú možno považovať za fakticky zložitejšiu (najmä z dôvodu potreby vykonať znalecké dokazovanie znalcami z dvoch odborov, ako aj potreby zabezpečiť väčšie množstvo listinných dôkazov). Ústavný súd zároveň ale konštatoval, že faktická zložitost' veci nemôže ospravedlniť skutočnosť, že vec ani po uplynutí desiatich rokov od podania návrhu nie je dosiaľ právoplatne skončená.</p> <p>2. Správanie sťažovateľa ako účastníka konania je druhým kritériom. Ústavný súd zo zapožičaného súdneho spisu nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorú by bolo potrebné pripísať na ťarchu sťažovateľa, ktorý je účastníkom konania, v súvislosti s prieťahmi v tomto konaní.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu v namietanom konaní, pričom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné prieťahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neeфекtívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie eфеktivne k odstráneniu právnej neistoty. Ústavný súd vo svojej stabilnej judikatúre zastáva názor, že pri prechode výkonu súdnictva z odovzdávajúceho súdu (v danom prípade Okresného súdu Bratislava II) na nadobúdajúci súd (v danom prípade Okresný súd Pezinok) podľa zákona č. 511/2007 Z. z. sa takýto prechod uskutočňuje so všetkými ústavnoprávnymi dôsledkami vrátane plnej zodpovednosti za zbytočné prieťahy v konaní aj za obdobie predchádzajúce tomuto prechodu. Zo súdneho spisu vyplýva, že v doterajšom priebehu napadnutého konania sa vyskytli obdobia krátkodobej i dlhodobej neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu (napr. od 27. februára 2012 do 4. apríla 2013, od 18. apríla 2013 do 28. augusta 2014), avšak konanie</p>

	<p>ako celok je podľa názoru ústavného súdu poznačené najmä neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou. Nesústredenosť postupu okresného súdu možno vidieť aj v tom, že rozsudok vo veci samej Krajský súd v Bratislave zrušil z dôvodu, že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a že súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Takýto postup nesmeruje efektívne k odstráneniu stavu právnej neistoty účastníka konania, a preto nie je zlučiteľný so základným právom sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.</p> <p>Zohľadňujúc doterajšiu neprímeranú dĺžku namietaného konania (vyše desať rokov), predmet sporu a jeho význam pre sťažovateľa, ale i skutočnosť, že ide o fakticky zložitejšie konanie, ústavný súd dospel k záveru, že v jeho doterajšom priebehu došlo k zbytočným prieťahom, ktoré boli spôsobené tak neodôvodnenou nečinnosťou, ako aj neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou okresného súdu. Vzhľadom na skutočnosť, že napadnuté konanie nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu ešte právoplatne skončené, ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v konaní konal bez zbytočných prieťahov. Vzhľadom na charakter neefektívnej činnosti okresného súdu, berúc do úvahy obdobia jeho neodôvodnenej nečinnosti a doterajšiu neprímeranú dĺžku napadnutého konania, dospel ústavný súd k záveru, že v danom prípade bude priznanie finančného zadosťučinenia v sume 6 000 € primerané konkrétnym okolnostiam prípadu.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že: <u>Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Pezinok porušené bolo.</u> <u>Okresnému súdu Pezinok prikázal, aby v konaní konal bez zbytočných prieťahov.</u> <u>Sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie v sume 6 000 € a úhradu trov konania.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov</p>	
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>klúčové slová</p>	<p>prieťahy v konaní-neefektívny postup prieťahy v konaní-nečinnosť prieťahy v konaní-právna a faktická zložitost' veci</p>

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.